

ԱՄ-ն ծուռ հայելիների աշխարհում

Սկզբը էլ

Հողված 38-ում նվազ է, քե «նախկինում կենսաբուսական անցած զին-ծառայողների կենսաբուսականը դեռ է վերահասարակված 33 կառավարության կողմից սահմանված կարգով»: Պատճառը դարձյալ բյուր-քի սղությունն է: Հանձնաժողովի փոխնախագահ Ջեմմա Անանյանը հաստատեց, որ «Մեմ փնջել վերջ դադարեցին են մեր սեսակները»: Գեղամ Դարիբջանյանը փաստարկեց, երբ կառավարությունը չգտնի անհրա-ժեշտ միջոցներ՝ երախալուրելու զին-ծառայողների ընթացիկների գոյու-րյունը, աղա անխուսափելի է ուժա-յին կառույցների և հասարակության օտարումը: «Ամբողջովին իրենց գոր-ծին նվիրվելու փոխարեն՝ նրանք զբաղվում են մի կտր հաց գտնելու հոգով»: Այստեղից էլ՝ առեւտրային եւ այլ սննդամթերք գործունեությանը զբաղվող հրամանատարների խնդիրը, կամ ուժային կառույցների փորձերը սննդամթերքի իրենց վերահսկողությանը ենթարկելու: Երբ դեռու-րյունը չի լինում իր բանակը, աղա բանակն ինքն է սկսում միջոցներ ո-

Որքան է դեռ տաճարային երգանիկ լինելու համար՝ 300, քե՞ 600 դոլար

Մկրտիչ Գիմիչյանն անձնուրացա-րար ստանձնեց անձնուրակալ դե-րաքանակներ, քե որքան նստեցած է 60 դոլար աշխատավարձ ստացող դասախոսները եւ որքան հակված ա-նագնվության ու կառավարության: Ունկնդրելով բազմաթիվ դասախո-սների ելույթները, այնպիսի տղապու-րյունը ստեղծվեց, քե Հայաստանում բոլոր դասախոսներն անագնիվ են եւ հանցագործ, անմեղության կանխա-վարկածը մոռացվեց: Երկու գլխադա-սային հանձնաժողովները՝ դեռախո-սական եւ ֆինանսավարկային ողջու-նեցին Մկրտիչ Գիմիչյանի փառաբու-րը: Կարապետ Ռուբինյանը նեցե, քե այս օրինագծի միջոցով ծուռ հայելի-ների երկրից Հայաստանն անցում կկա-սարի ծեւարիս իրականության, եւ որ-քան էլ հասարակությունը բացասա-րար սրամաղդված լինի, նա կոչ արեց հանրապետության նախագահին եւ վարչապետին ուժ գտնելու, ընդունելու

Հայ եւ վրաց կաթողիկոսների հանդիպում Նյու Յորքում

Ամերիկայում հայոց եկեղեցու առա-ջին թեմի հաստատման 100-ամյա հո-բելյանի առթիվ Նյու Յորքում գտն-վող Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Առաջինը հանդիպեց Ամե-րիկայի ուղղափառ եկեղեցու հրա-վերով ժամանած Ամենայն վրաց կա-թողիկոս Իլյա Երկրորդի հետ: Ս. Վա-րդան մայր տաճարի մուտքի մոտ Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ-ի Արե-ւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանը բարեգալստյան խոսքեր հղեց առ հայ եւ վրաց հայ-րադասները, նաեւ ներկա հյուրերը, ո-րոնց մեջ էին ԱՄՆ-ում Հայաստանի ներկայացուցիչ Սովսես Աբելյանը, ԱՄՆ-ում Վրաստանի դեսպան Թադո Տափալիձեան, ԱՄՆ-ի եկեղեցիների ազգային խորհրդի ընդհանուր փա-րուղար Ջոան Բրաուն Բանթլը, հո-գեւոր եւ աշխարհիկ այլ այրեր:

Հայ եւ վրաց հովվապետներն ա-ռանձնահատուկ ընդգծեցին մեր եր-կու ժողովուրդների դասակարգա-րեկանությունը եւ հոգեւոր մերձեց-ման նման դասերի կարեւորությունը

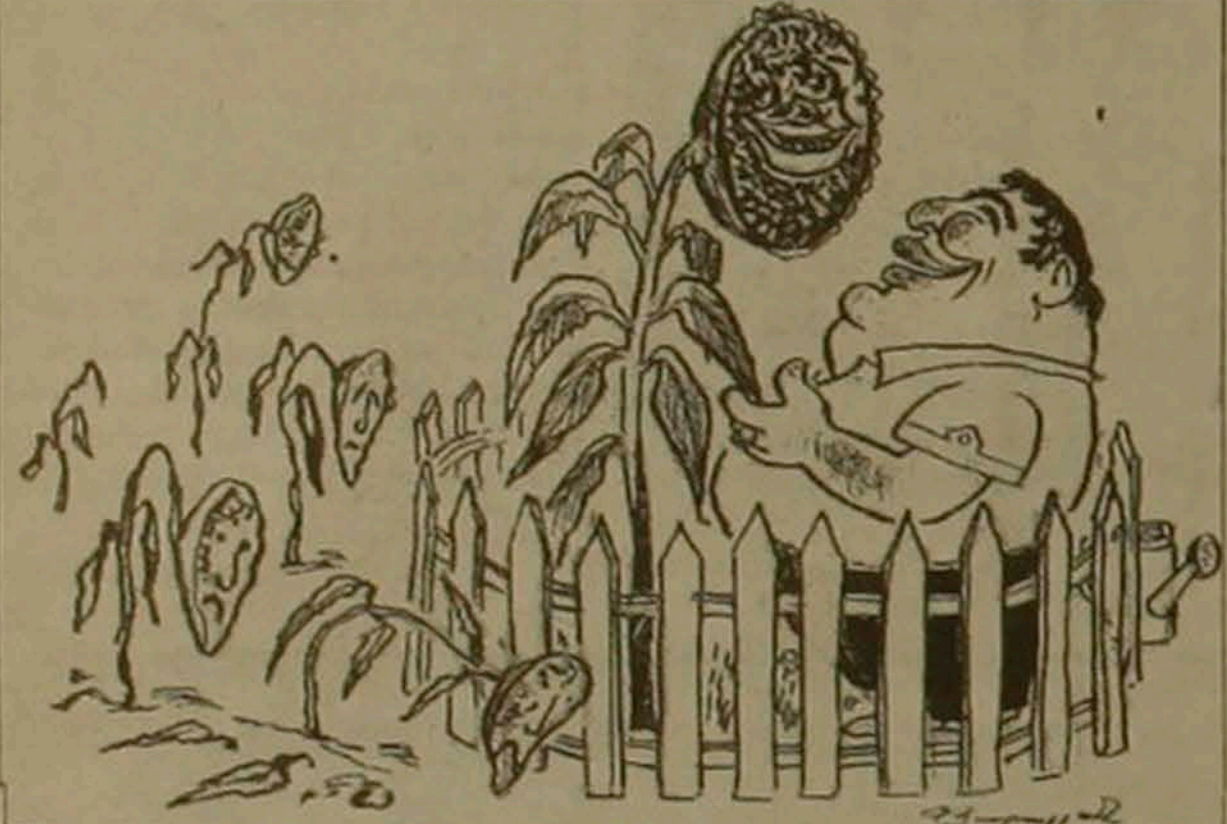

դրա հետագա ամրապնդման գոր-ծում: Ընդհանրելով Ամերիկայի հայոց եկեղեցու հիմնադրման 100-ամյակը՝ Իլյա Երկրորդը նվիրեց ոս-կեզած բուրվառ:

Հանդիպմանը հաջորդած հանդի-սության ժամանակ Ամերիկայի ուղ-ղափառների առաջնորդ Թադոս Ա-ռաջինը Ս. Ինոկենտիի խաչ ժամ-ան հանձնեց հայ եւ վրաց կաթո-

ղիկոսներին, իսկ «Աստուխ» հյուրա-նցում սրված դասվող ճաշկերու-թուն Նյու Յորքի կաթողիկ եկեղեցու կարդինալ Օ Կոնորը կարեւորեց ֆի-սոսնական այս երկու ազգերի եւ նրանց հնագույն եկեղեցիների ներ-րումը համաֆիսոսնական արժ-ման մեջ մաղթելով նրանց ծաղկում եւ հետագա բարեգալստյանը:

ՅՕՅ Ի ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

րոնել: Արեւելք Բագրյանը կիսաբա-րարկ դառնալու ծավալվող լեւոն-կունները բացատրեց օրենքում ար-ծարձվող հիմնախնդիրների խորհրդի գիտակցության բացակայությամբ: Ու-սագրված է, որ դասախոսները Մյասնիկ Հակոբյանը («Երկրադատ»), Պ. Ա-նգիալյանը աղապարտության վարչու-րյան դեմ որոշ դասախոսներին ձգտումը օրենքում զինծառայողների սոցիալական դրությունը բարելավող ավելի բարձր անդադրելու, որա-կեց իրեն նախընտրական դրույթով (ծիւս վարչապետ Արմեն Դարբինյանի ողով): 106 «կողմ», 0 «դեմ» եւ «ձեռնարկ» ձայներով ԱՄ-ն վավե-րացրեց օրինագիծը:

Կառավարության հրամարկանի կարգը հաստատվում է

Կարապետ Ռուբինյանի օրենսդրա-կան նախաձեռնությունը՝ կանոնա-կարգելու հանրապետության նախա-գահի կողմից վարչապետի նշանակ-ման եւ կառավարության հրամարկա-կանի մեխանիզմներն ընդունվեց 95 «կողմ» ձայներով: Հիւսիսային Կա-րապետ Ռուբինյանը առաջարկում է վարչապետի նշանակման ժամկետը սահմանափակել 20 օրով, վարչա-պետի հրամարկանի կամ աշխա-տանից ազատվելու դարազայուն կառավարության ողջ կազմի հրա-ժարական: Արդարադատության նա-խարար Դավիթ Հարությունյանը ներ-կայացրեց դրական եզրակացություն, քեի դասախոսները Վիկտոր Դավի-թյանը մասնաձեռնեց օրենքի եւ Սահ-մանադրության հակասությունը: Կառավարությունը զիջում կատարեց ԱՄ-ին՝ փորձելով այս կերպ մեղմել հարաբերությունների լարվածությունը:

Վերջին օրինագիծը, որ ներկայաց-վեց ԱՄ-ն ներկայում, վերաբերում էր ա-մենագալստյան դասախոսների դրույթա-փերի խնդրին: «Ազգին» արդեն ներկա-յացրել է դասախոսները Մկրտիչ Գիմի-չյանի նախաձեռնությունը՝ ֆառադա-սիկ բարձրացնելու ներկայումս գոր-ծող 33 օրենսդիր, գործողի եւ դա-սական իւլիանության մարմինների ղեկավար աշխատողների աշխատա-վարձերը՝ 98 ք. հուլիսի 1-ից:

օրինագիծը: Խորհրդարանը համոզ-ված էր հասարակության բոլոր խա-վերի սոցիալական կենսամակարդա-կը բարձրացնելու անհրաժեշտ է ուսի ներ-կեցից սկսելու փոխարեն դեռ է սկ-սել վերելից: «Չունկը գլխից է հո-սում»:

Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի ա-ռաջին փոխնախարար Արա Ասիկյա-նը սրամարկանական առաջարկ ուղ-ղեց խորհրդարանին, մի օրենքի կի-րարությունը հետադեմ է միջնել 99 ք. հունվարի 1-ը, ք) բավարարվել աշ-խատավարձերի առավելագույնը 50 կամ 48 տոկոս բարձրացմամբ: Թվա-բանական հավարկով այսօր դաս-սանների աշխատավարձի համար ծախսվում է 190 մլն դրամ գումար, ներկա բարձրացումը կդառնա իրա-վելյալ 450 մլն, տարեկան կսրված-նով 640 մլն դրամ:

Բաց ծակազուլ դասախոսները մերժեցին այս առաջարկությունը: Ասվածառույնը դնում է. «Նախ Իո ծաղը ջրի»: 94 «կողմ», 2 «դեմ» եւ 7 «ձեռնարկ» ձայներով խորհ-րդարանը որոշեց ֆառադասիկ բարձ-րացնել իրենց աշխատավարձերը հու-լիսի 1-ից: Առայժմ, իհարկե, առաջին ընթերցմամբ: Միայն Գեղամ Դարի-բջանյանը դեմ խոսեց այս օրինագծի մասնաձեռնելով սոսկ տարեկան ծե-ւարություններ:

Տեղեկանք առանց հույզերի

33-ում նվազագույն աշխատավար-ձը 1000 դրամ է, կենսաբուսակը՝ 2200 դրամ, միջին աշխատավարձը՝ 4000 դրամ, իսկ նվազագույն սոցառոդա-կան զանրյուղը՝ 28-29 հազար դրամ: Հայաստանում անախաղեղ սոցիա-լական շեռավորում է. 5 տոկոս հա-րուստներ, 15 տոկոս միջին խավ եւ 80 տոկոս ընչազուրկներ: Այս օրինագիծը, Արմեն Եղիազարյանի խոսուովանու-թյամբ, կառավարության վերացմա-նը միանգամայն չի նոյապի: Դասա-վորին սրվող 250 դոլար աշխատա-վարձը միայն միամտաբար կամ դիսա-վորությանը կարելի է համարել անկա-խության երախիլ: Հուսամ Գեղամիս-յանը արգելի կկիրառի օրենքի հան-դեղ, կամ զուգահեռաբար կբարձրաց-վեն նաեւ ոչ դասախոսների աշխա-տավարձերը:

Կառավարության թափանցիկության եւս մեկ դրսեւորում

Երկու շաբաթից ավելի է 33 կառավարությանը կից գոր-ծում է «Տնտեսական բարե-փոխումների վերլուծական-տեղե-կասական կենտրոնը»: Մայիսի 22-ին կենտրոնի ներկայացուցիչների եւ սննդամթերքի հանդի-պումը, չնայած սժօրեն Լեւոն Արե-ւաթյանի դնդումներին, վերածվեց ասուլիսի եւ ինչ-որ տեղ նաեւ կեն-տրոնի ներկայացման Վերլուծական-տեղեկասական կենտրոնի ստեղ-ծումը նախաձեռնել է, փաստորեն, 33 վարչապետ Արմեն Դարբինյանը դեռեւս անցյալ տարվա աշխատա-նքի ղեկավարում էր 33 ֆինանսնե-րի եւ էկոնոմիկայի նախարարու-թյունը: Լ Արեւաթյանը տեղեկաց-րեց, որ կենտրոնը դեռ է համակար-գի նախարարությունների լրասվա-կան ծառայություններից եւ կառա-վարական այլ աղբյուրներից սա-ցած տեղեկասվությունը, այլ կերպ ասած կլինի կառավարության գլ-խավոր լրասվական ծառայությու-նը, որին, ի դեմք, լրագրողներից, մասնագետներից ու հասարակա-կան կազմակերպություններից բա-ցի կարող են դիմել անհատա-լաղա-վանները իրենց հուզող սննդա-կան հարցերով, մնում է միայն զան-գահարել 522872 հեռախոսահա-մարով: Լ Արեւաթյանը կասակեց, որ այս մի ֆա-լ: Կարապետ Ռուբինյանը ընթաց-րում ֆաղափարներից ստացած հարցերն այնքան բազմազան եւ նեղ անձնական բնույթի են, որ ի-

րեն մտադրվել են վարձել մի հոգե-բանի որոշ հարցերի դասախոս-ները տալու համար:

Տեղեկասվական-վերլուծական կենտրոնն իրականացնելու է երեք հիմնական նպատակ իրագործող սննդամթերքի ֆաղափարության համակողմանի լուսաբանում, բարեփոխումների գաղափարական հենքի ձեւավորում, կառավարու-թյուն-հասարակություն փոխադարձ տեղեկասվական հոսքերի աղապար-վում: Կենտրոնը ֆինանսավորելու է 33 կառավարությունը, ինչպես նաեւ Համաաշխարհային բանկի կա-ռուցվածային բարեփոխումների վարկային ծրագրով ստացվող «գրանային տարրերով» վարկերը, որոնց չափերի մասին Լ Արեւա-թյանն առայժմ չի հաղափարակեց: Նա հավաստեցրեց, որ իրեն լինելու են որքան հնարավոր է թափանցիկ եւ հասկանալի հասարակության համար եւ կարողանան կառավա-րություն-հասարակություն ու հա-կառակ ինֆորմացիոն հոսքի միջո-ցով որքան հնարավոր է, դեռ է փոր-ձեն կառավարությունը հասցնել «դրսի» սրամարկություններն ու ա-ռաջարկները: Դա հնարավորություն կսա, որ կառավարության գաղա-փարախոսությունը կսրված ու մե-կուսացված չլինի հասարակությու-նից, ինչն ակնհայտ է 91 ք. ի-չ սկ-սած: Մինչ այժմ սննդամթերքի մյու-թերի համար անհրաժեշտ տեղեկա-սվություն ստանալու համար լրագ-

րողների առջեւ դրվել են դասնե-ներ, որոնք հաղափարելու համար երբեմն լրագրողները ստիպված էին ծծել այս կամ այն նախարարու-թյան լրասվական ծառայության հուզող, որոնք համար չեն կարողա-նում բավարարել նրանց համակող-մանի տեղեկասվությամբ: Լ Արե-ւաթյանը հավաստեցրեց, որ իրենց կենտրոնը կրացնի այդ բացը հա-մակարգելով ու վերլուծելով կառա-վարության տարբեր օղակներից ստացված տեղեկասվությունը, լրա-րողներին տալով անհրաժեշտ հուսմ, ոչ քե գաղափարական ինֆորմա-ցիա, այլ մանրամասն փաստեր ու սկայներ հետագա գնահատական-ներն ու ենթադրությունները բողնե-լով լրագրողներին: Կենտրոնի սժօրե-նը ստիպված էր երկար «համոզել» լրագրողներին, որ իրոք այդպես է լի-նելու ի դասախոսների վերջիններիս փաստարկների, քե ինչպե՞ս կարող է կենտրոնն անկախ լինել եւ չսալ գա-ղափարական տեղեկասվություն, երբ գործում է կառավարությանը կից, ֆինանսավորվում է վերջիններիս կողմից եւ ստանձնել է կառավարու-թյան գաղափարախոսական հենքի ձեւավորման դասախոսությունը: Այսպիսով հարց է առաջանում նո-րաստեղծ վերլուծական-տեղեկա-սվական կենտրոնը կառավարու-թյուն-հասարակություն դասնեցը վերացնող կառույց, քե՞ կառավա-րության ֆաղափարականության փոր-գիչ:

ԳԱՏԱՆԵ ՄՈՒՐՈՒՅՏԱՆ

Մահմանադրական փոփոխությունների հանձնաժողովի նիստը մայիսի 27-ին

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, 33 նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրա-մանագրով նախագահին առընթեր ստեղծվել է Մահմանադրական փո-փոխությունների հանձնաժողով, ո-րը գլխավորում է նախագահի խորհ-րդական եւ Աժ դասախոսավոր Պա-րույր Հայրիկյանը: Պ. Հայրիկյանը «Ազգին» հայտնեց, որ հանձնաժողովի աշխատանքները կսկսվեն հրա-մանագրի ամբողջական հրադա-րական դրսից, բայց այսօր արդեն ընթանում են նախադասարա-սական աշխատանքներ եւ մայիսի 27-ին տեղի կունենա Մահմանադրական փոփոխությունների հանձնաժողովի առաջին աշխատանքային հան-դիպումը: Քանի որ հանձնաժողովը նախագահին առընթեր է, աղա Ռ. Քոչարյանին ինքը կորոշի, քե ովքեր դասախոսներ կանդամակցեն հանձնաժողովին: «Ես կփորձեմ

խորհրդակցական ձայնով հանձնա-ժողովի կազմում հնարավորին չափ լայն մասնակցություն աղապարկել: Բնականաբար, աշխատանքային խումբն արդեն ավելի փոքր կլինի»:

Մահմանադրական փոփոխու-թյան ուղղությամբ Պարույր Հայրիկյա-նը: Սեր այն հարցին, քե Մահմանադ-րության ու հասկանում են ենթա-կա փոփոխման, նա դասախոսնեց. «Հիմնական փոփոխություններն ուղղված կլինեն մարդու իրավուն-ների եւ ժողովրդավարության ընդ-լայնմանը, ինչպես նաեւ իւլիանու-թյան տարբեր կառույցների փոխա-րաբերությունների հասկանումը: Մարդու իրավունքների ընդլայնում ասելով՝ ես հասկանում եմ երկա-ղափարությունը, դեռախոս կառա-վարմանը մարդու մասնակցության հնարավորությունների ընդլայնու-մը»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հասարակության է տարի
Հիմնադրել եւ իրաւարկել
«Ազգ» թերթի հիմնադրել խորհուրդ
Երեւան 375010, Հասարակության 47
Ֆաւս 562941, ԱՏՏ (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminfo.com

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱՎՈՐ ԱՐԵՏՅԱՆԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊՐՈՒՅՐ ՅԱՎՈՐԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրէն
ՏՅՈՐՈՒՅՐԱՆ / հեռ. 562863

Համակարգչային
ծառայութիւն
/ 581841

Apple Macintosh
համակարգչային ծառայութիւն
«Ազգ» թերթի

Յրույնը «Ազգին» դասաղիւր է
Լիւթեր չեն գրախօսում ու չեն
վերադարձում

«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AYEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ո՞րն է ձեռնարկ «Չեմքի մասին» օրենքի ընդունումը

Այս երեք ամիսը առաջ 33 Ազգային ժողովում «Չեմքի մասին» օրենքի առաջին ընթերցմամբ ընդունելու փաստը հակասական արձագանքներ ստացավ հասարակական քննարկներում և զանգվածային լրատվամիջոցներում: Այդ օրենքի ընդունման անդրադարձել է նաև «Ազգը» խնամողը, որտեղ է փորձել գտնել հետևյալ դարձը և սրամաքանական հարցերի դասասխանը՝ ո՞րն է ձեռնարկ այս օրենքի ընդունումը և ո՞վ կհասնի դրանից: Ինչպե՞ս է կանոնա-

ցիները: Եվ ամենի որ չափահաս և արդարացիորեն բավականին ընդարձակ և վստահարույց է վերոհիշյալ որոշումներին կից նույնօրինակ հասկացվել են բացառությունները, հոգեկան հիվանդները, բուժանողները և հարեցողները, դեռահասները, ծանր, ինչպես նաև հրազենի և թայթուցիկ նյութերի հետ կապված և այլ հանցագործությունների համար դատադատվածները:

Ինչպես տեղեկացրին 33 Ազգային ՍԱ նախարարությունում, վերոհիշյալ որոշումից հետո կատարվել է զազային միջոցների փորձնական վաճառք «Հայրամուտի» թիվ 4 ռուսալեզ-

այնասանի բնակչությունը, Դ. Մանթաբյանի խոսքերով, «բավականին լուրջ մոտեցում» ունի զենքի այս տեսակի ձեռքբերման, կրելու և օգտագործելու նկատմամբ: Ընդ որում զազային ասրճանակներ զննողների քննարկը բավականին լայն է ուսանողներ (այդ թվում ուսանողուհիներ), գործարարներ, տեսական դասընթացներ, որոնք ավելի մեծ ցանկություն ունեն կրելու զազային ասրճանակներ, ևս հրազեն: Ազգային ասրճանակից ամեն կերպ փորձում էր համոզել, որ զենքի փորձնական վաճառքի արդյունքում «փառք Աստու, վերջին տարիները»:

Պարզվում է նաև, որ սոցիալիստական ունեցողներին հակազուգված են զազային ասրճանակները

Փաստորեն, ըստ օրենքի, զազային միջոցներ չեն կարող ձեռք բերել ակտիվացվածները, բուժանողները, նախկինում դատադատվածները, իսկ մնացածները: Հարց է առաջանում ինչպիսի մեխանիզմներով որտեղ է ստուգվում ներկայացվող բոլոր փաստաթղթերի հավաստիությունը: Ներկայիս սոցիալ-սնտեսական և բարոյահոգեբանական գերլարված իրավիճակում կա՞ն արդյոք երաշխիք-

Օրենքի ընդունման փորձը կարող է դառնալ փորձանք

Ըստ Ազգային ժողովի քննարկի առուվաճառով զբաղվել հավանոր կազմակերպությունները որտեղ է ներկայացված վաճառքի մասին համադաստիան դրամները, և նոր միայն Ազգային ժողովում եզրակացության դեմքում ստանան թույլտվություն: Սակայն ամենի դեռ ամբողջականացված չեն խնդիրն առնչվող մնացած բոլոր ոլորտները ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների արժանագրման, գոր-

ԱՆՈՐԱԿԱՐԳ

Քազային ասրճանակները ինֆուատացիայի միջոց, թե՞ հարսանալու միջոց

կարգվելու զենքի առուվաճառը, և ինչ երաշխիքներ կան, որ Հայաստանը չի դառնա զենքի անօրինական վաճառքի արձանակի երկիր:

Խնդիրն առնչվող սարքեր քննարկների հետ զուգորդելից՝ դարձ է դառնում, որ «Չեմքի մասին» օրենքի ընդունման կողմնակիցների զեռակառուցման անհրաժեշտությունը կազմում են նրանք, ովքեր օրենքի ընդունումից հետո անմիջականորեն որտեղ է առնչվել խնդրի առարկային: Դրանք առաջին հերթին Ազգային ժողովի անդամներն ու զենքի տեսնողի վաճառականներն են: Վերջիններս, դարձվում է, այս օրենքի ընդունմանը ստատու են արդեն մեկ-երկու տարի: Բանն այն է, որ զազային միջոցների քննարկության կարգը 33-ում ընդունվել է դեռևս 3 Բազմաթիվ կառավարության օրոք՝ 1995 թ. մայիսի 22-ի թիվ 276 որոշմամբ, որի համաձայն անհասկանալի դատադատության զազային միջոցներ (ասրճանակներ, մեխանիկական զազացիներ, անբողկային սրվակներ համադաստիան զազերով լիցենզավորված) կարող են ձեռք բերել, կրել և տրամադրել 33 բոլոր չափահաս և արդարացիորեն բավականին ընդարձակ և վստահարույց է վերոհիշյալ որոշումներին կից նույնօրինակ հասկացվել են բացառությունները, հոգեկան հիվանդները, բուժանողները և հարեցողները, դեռահասները, ծանր, ինչպես նաև հրազենի և թայթուցիկ նյութերի հետ կապված և այլ հանցագործությունների համար դատադատվածները:

կան խնդիրներ, որի «ճակատին» մինչև օրս էլ փակցված է «Ինֆուատացիայի միջոցներ» վաճառակը: Ըստ 33 Ազգային ՍԱ հասարակական անվտանգության առաջնությունների վարչության թույլտվության համակարգի տեսչի Դավիթ Մանթաբյանի, այդ ընթացքում վաճառվել է 300-350 զազային ասրճանակ: Փորձնական վաճառքի նպատակով էր ուսումնասիրել զազային միջոցների տրամադրումը համարադաստիանում և բնակչության վերաբերմունքը լիցենզավորված բարոյահոգեբանական, սոցիալական և ազգային տեսչությունից: Սակայն նախան լայն և նարկունքներ ու օրենքի կողմնակից սակավաթիվ «առաջադեմներին»:

Պարզվում է, որ մարդիկ անհամբերությամբ սպասում են, թե երբ որտեղ է զենք զազային ասրճանակներ

Ի դեպ, զազային ասրճանակների վաճառքի արդյունքում դարձվել է (ի հավելումն դրա, կատարվել են նաև սոցիոլոգիական հարցումներ), որ

րի ընթացքում ոչ մի դեմք չի գրանցվել: Այսինքն փորձը փորձանքի դարձել է:

Երկրորդ փորձեցին առաջացրել նաև վերոհիշյալ խնդիրներ, որի սնուցումը հորդորում էր սոցիալիստական հեղինակին ամեն կերպ դրական վերաբերմունքի ստեղծել թերթում օրենքի ընդունման նկատմամբ: Գնունի և Հանրապետության փողոցների խաչմերուկում գտնվող այդ խնդիրները տեղեկացրին, որ իրենց մոտ զազային ասրճանակները վաճառվել են 150-250 դոլարով՝ կախված նրանց տեսակից և արժանուրության վայրից (իմաստական Գերմանիա, Իսպանիա): Այժմ խնդիրներ այդ գործը կանգնեցրել է ստատու են օրենքի ընդունմանը, հասարակական կարգի վկայությամբ, այս օրենքի մաս համարողներ անհամբերությամբ հարցում են, թե ե՞րբ է ընդունվելու օրենքը և սկսվելու զենքի մասսայական վաճառքը, որտեղ «զինված ու ինֆուատացիայի անհայտ ու հայտնի թեմաներից»:

ներ, որ սրբեսային, հոգեկան անկուն և այլ վիճակներում գտնվող սովորական մարդը, որը, եթե անզան չունի թրամուդի կամ ակտիվիզմի փաստաթուղթ և կատարյալ առողջ մարդ է, որտեղից լայնամեծից ելնելով ի չարս չի գործածի իր «ինֆուատացիայի միջոցը»: Կամ ո՞ր օրենքից կարող է առաջացրել, որ զազային ասրճանակը առաջին հերթին ինֆուատացիայի միջոց է և ինչու նոր ցանցածի, հարձակման կամ գողություն, բռնաբարություն և այլ հանցագործություններ կատարելու միջոց: Այս հարցերը միտքեց են հերկվել, սակայն անհերքելի է, որ զազային միջոցների վաճառքի մասին օրենքի ընդունումը կդառնա մի խուճը ձեռնեցնեցների համար հարսանալու համար միջոց: Վերջինս արդեն առաջացման վարքի չուտի: Օրենքը թույլ է տալիս որտեղ կազմակերպությանը, որտեղի փաստաթղթեր ներկայացնելու դեմքում զբաղվել զենքի առուվաճառով: Այն թերթից դարձ է դառնում, որ մինչև վերջ հասկացված չեն ինչպես տեսնողի գնորդների, այնպես էլ առուվաճառով վաճառվող զբաղվողների սահմանները:

ծուկության ճգնաժամ, վերահսկման, ինչպես նաև մասսային ծառայությունների վերադիման և այլ խնդիրներ, առաջ հնարավոր չի լինի խուսափել նոր տրոբեմներից և կատակերկրության լրացուցիչ հնարավորություններից: «Չեմքի մասին» օրենքը, թերևս արդեն իսկ կայուն, սոցիալադեմ, սնտեսադեմ, և ինչու՞ չէ, նաև ևարդականադեմ կայուն ավանդույթներ ունեցող երկրների համար է, բայց ոչ Հայաստանի: Բանի դեռ չեն լուծվել երկրի սնտեսային ցանխորհային իմնահարցեր, «Չեմքի մասին» օրենքն իր հետ քաղաքականորեն բերելու է լրացուցիչ խնդիրներ, և փորձն իսկադեմ կարող է դառնալ փորձանք: Այս ամենի արդյունքում սակայն կա մի ակնհայտ օտարություն «շատր սատր»՝ օրենքի ընդունումը լրացուցիչ հնարավորություններ է ստեղծում Հայաստանում նոր, եկամտաբեր բիզնեսի զենքի առուվաճառի զարգացման համար: Այնպես որ, դարձնալ բիզնեսմեններ, զինվել համբերությամբ:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐՈՅԱՆ

Լրջորեն նախադաստեստեմ առաջիկա սահմանադրական փոփոխությունները

Նկատարումներ երկրի վարչասարածային կառավարման մի քանի հարցերի շուրջ

Անցած 8 տարիներին նախորդ վաճառքի դեմ իմ, իբրեւ ընդդիմադիր լրագրողի, ամենամեծ ընթացությունը եղել է այն, որ չէի կարողանում հասել «իստի կառավարություն» հասկացության հետ: Փորձում էի կարողության սահմաններում հասկացնել այդ մասնության ու գործելակերպի հետևանքները և անհեթեթությունը, ևս զի ժողովրդավարության արժեքներին հավասարի լինելու դեմքում ընտրությունների միջոցով իստականության եկած ցանկացած ևարդական ուժի գերազույն դատարանությունը ոչ թե երկրում «իստական» է, այլ՝ տեղական կառավարում իրականացնելը: Եւ, ով Երկրում է իստական և կառավարելը, ով չի հասկանում, որ իստական են նվաճված երկրում, իսկ կառավարում սեփական տեսության մեջ, բարոյական իրավունք չունի ժողովրդավար կոչվելու: Ավար, մարդիկ «իստական» են ինչպես ուզում էին, արհամարհելով ցանկացած բարի խորհուրդ և սկիզբներով դիմավորելով ցանկացած ինտրոստություն: Այդ անհանդուրժողականությունն առավելաբար ընդգծվում էր գործող Սահմանադրության դրույթների և մանավանդ նրա ընդունման վերաբերյալ ամենամանրամասն դիտարկումների դեմքում: Արդյունքը: Երեք տարի էլ չի անցել, իսկ մեծ է հիմա միանգամայն լրջորեն խոսում են մայրնույն Սահմանադրության մեջ կյանքի ինտրությունը չբանած դրույթների վերանայման, նրանում լուրջ փոփոխություններ անելու անհրաժեշտության մասին:

Սահմանադրական իրավունքի մասնագետ չեմ, սակայն ցանկալի

լի լավ են կապված մեր իրականությանը, ևս ներկա Սահմանադրության «հարցեր», ևս իմ իրավունք է ասել հասարակական լայնամասն անհանգստություն մի քանի դիտարկումներ: Ավանդում են, որ դրանք ուստրոստության կարծանման սահմանադրական փոփոխությունները նախադաստեստեմ հասուկ հանձնաժողովի կողմից: Վերջերս Ազգային ժողովի միջոցով հասարակական հանձնաժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի մասնակցությամբ «Չեմքից» հասարակական կազմակերպության հրավիրած հերթական սեմինարում ևս մանավանդ սահմանադրական փոփոխությունների ցանկում լրջորեն տիտի մոտեմալ և նախատեսվող ժամկետը, մոտ 8 ամիս, կարող է խիստ անբավարար լինել: Դրն Բաղդասարյանը համաձայն էր իմ մտածողությանը, սակայն հակված էր ենթադրելու, թե ժամանակը կբավականացնի: Չեմ հավաստում, բայց չեմ մտած: Այժմ անդրադառնամ մի քանի կոնկրետ կետերի: Կարծում եմ, գործող Սահմանադրության ցանկում լուրջ փոփոխություններից են երկրի վարչասարածային բաժանման ու կառավարման համակարգի ոչ հասակ դրույթները, ևս դրանք մեծադեմ դրամանավորում են տեսական իստականության իրականացման դժվարությունները:

Այսպես, Սահմանադրության 5-րդ գլուխը, որը վերաբերված է «Կառավարությանը», նույնիսկ հատուկ չի անդրադառնում կառավարության ղեկավարի վարչադեմ, լիազորություններին: Այս գլխի 89-րդ հոդվածում

ծում բվարկվում են լույ 33 կառավարության լիազորությունները 7 կետով, ևս նրան էլ սարծիակ է, սրանցից ոչ մեկը չի նախատեսում... Երկրի վարչասարածային կառավարում իրականացնելու իրավունքը: Իսկ ևս հա Սահմանադրության 7-րդ գլուխը, որը կրում է «Տարածային կառավարում» խորագիրը, 107-րդ հոդվածում նախատեսում է «Մարզերում իրականացվում է տեսական կառավարում: Կառավարությունը մարզերում նախատեսում է ազատում է մարզերների, որոնք իրագործում են կառավարության տարածային ևարդականությունը, համակարգում հանրադեմական գործողի մարմինների ծառայությունների գործունեությունը»: Տարրական տարածությունը հուճում է, որ 107-րդ հոդվածի սույն բովանդակությունը որտեղ է իր արտադրումը գտնել նաև նախորդ՝ 89-րդ հոդվածում, որը, ինչպես նեցցին, բվարկում է կառավարության լիազորությունները: Ուրեմն, այդ լիազորությունների մեջ գտնել որտեղ էր գրել, որ «Կառավարությունն իրականացնում է տարածային ևարդականություն», ինչպես նեված է 107-րդ հոդվածում: Սա, իմ կարծիքով, ամենեւին մանրուկ չէ, այլ մի բնորոշ փաստ, թե որտեղ հարձեմ, որտեղ մակերեսային մոտեցում է ցուցաբերվել Սահմանադրությունը կազմելիս կոնկրետ տեսության կենսագործունեության առաջնությունը համար չափազանց կարեւոր այս խնդրի նկատմամբ:

Երկրորդ նկատարումը: Սահմանադրությունը հասկանում են նույն է, որ «Կառավարությունը մարզերում նա-

նակում և ազատում է մարզերներին...»: Ուստրոստություն դարձել, կառավարությունը, ոչ նախագահը: Այսինքն, մարզերների նախնական կամ ազատման հարցը, ըստ իմ հասկացածի, ներկա Սահմանադրությունը վերադառնում է կառավարության նախնական: Իսկ ի՞նչ է կատարվում մեզանում այսօր: Մարզերներին նախնական և ազատում է... նախագահը՝ վարչադեմի ներկայացմամբ: Այդ մասին հրադարակվում է դատարան, և ոչ ուի մտքով չի անցնում, որ դրանով վարչադեմը հանդես է բերում ինֆուատացիայի ուզուրդացնելով կառավարության լիազորությունը: Երեք այդ կերպ օրենք նախնական 108-րդ հոդվածով Երկրում է մարզի կարգավիճակ: Եթե երեւանը ինֆուատացիայի մարզ է, տարածական է ենթադրել, որ երեւանի ևարդական նախնական կառավարումը Երեւանի ևարդական կառավարումը: Երեւանի ևարդական կառավարումը, կոնկրետ չի նախնականում, որ նախնականի իրավունքների կամ դատարանությունների մեջ մտնում է նաև երեւանի ևարդական կամ մյուս մարզերների նախնական: Բավ լիցի, ևս չեմ վիճարկում նախնականի այդ իրավուն-

րը: Ես միայն ուզում եմ նեյլ, որ այս իրողություններն իրենց հասակ ձեւակերպում որտեղ է գտնել Սահմանադրության մեջ, այնպես դուրս է գալիս, որ եւ նախագահը, ևս վարչադեմը վերազանցում են իրենց սահմանադրական լիազորությունները, իսկ դա և՛րոյաւարելի է:

Երրորդ նկատարումը: Սահմանադրության 104-րդ հոդվածը նախատեսում է, թե «Հայաստանի վարչասարածային միավորներն են մարզերը և համայնները...»: Իմ կարծիքով, այստիպ ընդհանուր ձեւակերպում անհանդուրժելի է: Սահմանադրությունը հենց նրա համար էլ Սահմանադրություն է, որտեղի սահմաններ դնի նաև երկրի վարչասարածային միավորների միջոց: Ուստի որտեղ է այս կարեւորագույն փաստաթղթում կոնկրետները բվարկվել բոլոր մարզերը և նեվեն նրանց աւխարհագրական սահմանները, մարզային կենտրոնները: Այնպես չի բացառվում, որ ամեն մի նոր իստական կարող է իստական փյաճ ձեւով փոփոխությունների ենթակել երկրի վարչասարածային բաժանումը, իր ձեւակերպ համարել, թե որ ևարդակ որտեղ է համարվի մարզկենտրոնը՝ հետստայամբ Երեւանում կատարելով այդ առթիվ ավելի վաղ ընդունված կառավարական որոշումներում: Դա նույնպես չի կարելի թույլ տալ ևս այդտիպի հավանականության դեմ դարձյալ որտեղ է սահմանադրական դատարան կանգնեցվի:

Առայժմ այստեղ: Երկրի վարչասարածային կառավարման մի քանի այլ հարցերումների մասին հաջորդիվ:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐՈՅԱՆ

Այսօր Իրանը նշում է նախագահական ընտրությունների արելիցը

Մայիսի 23-ին Իրանում նշվելու է 1997 թ. կայացած նախագահական ընտրությունների առաջին արելիցը, որոնց արդյունքում նախագահի պաշտոնին խիստ համոզվել հաղթանակ արձանագրեց Պահադանողական հոսանքի թեկնածուի նկատմամբ՝ Ըստ Իրանական եւ միջազգային ՉԼՄ-ների հաղորդագրությունների, այս առիթով Իրանի հասարակության լայն շրջանակներում իշխում է 1997 թ. մայիսի 23-ի ոգեւորությունն ու աշխուժությունը: Ասեղծվել է մայիսի 23-ի մեծամասն շքանշան, որը կազմվել է նախագահի պաշտոնի արժանատիությանը: Հիշյալ շքանշանի հրապարակման երրորդ հայտարարության մեջ, որն ուղղված է ազգաբնակչությանը, Պա-

«Ազգը» նախորդ համարում անդրադարձաւ Սեծ եղեռնի նկատմամբ միջազգային աստիճանում դրսևորվող վերջին հեճաբրություններին, առաւել եւս թուբ մճավորակներին եւ լրագրողների հայտարարություններին, կարծիք էր հայտնել, թե հեճաբրություններն ու հայտարարություններն ընդամենը նդասուում են հարցը փոխադրելու միտումների զարգացմանը: Այդ միտումները նոր չեն, նորը դրանց Հայաստանում նախագահական ընտրություններին զուգահեռ ի հայտ գալն է:

ությունների հեճաբրության աճին: Դրա հեճ աճում են նաեւ Թուրքիայի հակազդեցության ջանքերը: Հեճաբրություններին եւ հակազդեցություններին համաճեբսուում ընդլայնվում են Հայոց ցեղասպանությունը Եաիարկելու Արեւմուտքի հեճաբրությունները: Դրա թերում է Եաիարկելում երին հակազդելու Թուրքիայի հեճաբրությունների ընդլայնմանը:

«Հյուրիյեթը» արդիվի 22-ի համարում հրատարակել է «Ամոթ CNN-ին» խորագրով հոդվածը, որտեղ դասադարճվում էր ամերիկայան հեճուսակայանը Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված մի հաղոր-

միայն բացասաբար է անդրադառնում թուրքեզիական հարաբերությունների վրա, այլեւ լրորեն վճանգում է դաճնակից եւ բարեկամ Բեզիկայի հեղինակությունը թուրքական հասարակության մեջ»:

Ինչ վերաբերում է Ֆրանսիայի Ազգային ժողովում սոցիալիստների Հայոց ցեղասպանության ճանաչման խորհրդարանական նախաձեռնությանը, ինչի Իննարկումը ենթադրվում է մայիսի 29-ին, եւ դա «Ազգում» հրադարակված հարցազրույցով հաստատում է Պասիկ Դեբեջանը, ադա դրան հակազդելու դերը

ԱՆՈՐՈՒՄԸ

Թուրքիայի հակազդեցությունը Ցեղասպանության ճանաչման նախաձեռնություններին

«Հյուրիյեթի» փաղափական մեկնաբան էնիս Բերբերոլուն Սեծ եղեռնի նկատմամբ դրսևորվող միջազգային հեճաբրությունները դայմանավորում է ՀՀ նախագահի դաճնոնում Որբեր Բոչարյանի ընտրությամբ, հայ-թուրքական հարաբերությունների հարցում վերջինիս կոճ դիրորոճումը եւ Արեւմուտքի «հայամեճ» կեզվածոմով: Նախագահ Բոչարյանի դիրորոճման հարցում թերեւս որոճակի վերադառնությունը կարելի է ընդունել Բերբերոլունի տեսակեցը, բայց Արեւմուտքի «հայամեճ» կեզվածոմի վերագումը առնվազն տարոհման է: Պատմական արդարություն հասկացողությունը Արեւմուտքի համար խորք երեւոյթ է: Արեւմյան տերությունները Սեծ եղեռնի նկատմամբ հեճաբրություն են ցուցաբերում ոչ թե դաճնական արդարությունը վերականգնելու, այլ Ցեղասպանության հարցը Թուրքիայի դեմ որդեւ ազդեցության լծակ օգտագործելու մղումով:

Վերջին Երջանում թուրքական զինված ուճերի ռազմական գորոնդությունների հեճեւանոմով Իրական հարցը հեճգիտեւ մղվում է հեճին դայն: Այլ կերո աճած, Բրդսանի աճխասավորական կուսակցության ԲԿԿ-ի գլխավորած Իրական Եարճումը որդեւ ազդեցության լծակ կորցնում է իր երբեմնի ճեւանկությունը: Թուրքիայում Իրական հարցի հեճին դայն մղումը իննաբերաբար հարճեցնում է դրա որդեւ ազդեցության լծակ Արեւմուտքի օրակարգից դուրսմղման: Այս դայմաններում ծաղուում է այլընտրանքային լծակի անհրաճեճությունը, եւ դրա որոնումները նդասուում են 1915 թ. Ցեղասպանության նկատմամբ արեւմյան տեր-

դում հեճարճակելու համար: Դասադարճվում էր նաեւ Բեզիկան: Նույն «Հյուրիյեթը» մայիսի 9-ին եւ 14-ին վերտին անդրադարճավ վերոհիճայլ խնդիրներին: Մայիսի 9-ի համարում, «CNN-ը ուղեց իր սխալները, հերճվեց հայկական թեզը» խորագրով, «Հյուրիյեթը» նեցը, «Ամերիկայան հեճուսակայանը հասկադեւ «Հյուրիյեթի» հակազդեցության Ենորհիվ երեկ հեճարճակեց մի նոր հաղորդում»: Լուիսվիլի համալսարանի դորոֆետր Զասին Մակ Կարտին, որ մասնակցում էր այդ հաղորդմանը, ըստ թուրքական թերթի, կասկածի տակ է դել Ցեղասպանության փաստը եւ ընդգծել, «Թեեւ երկու կողմերն էլ բոնությունների են ենթարկվել, սակայն արճանագրվել են միայն հայերի դեմ կասարկած բոնությունները: Իսկ մահմեդականների դեմ կասարկածները մոռացության են տրվել»:

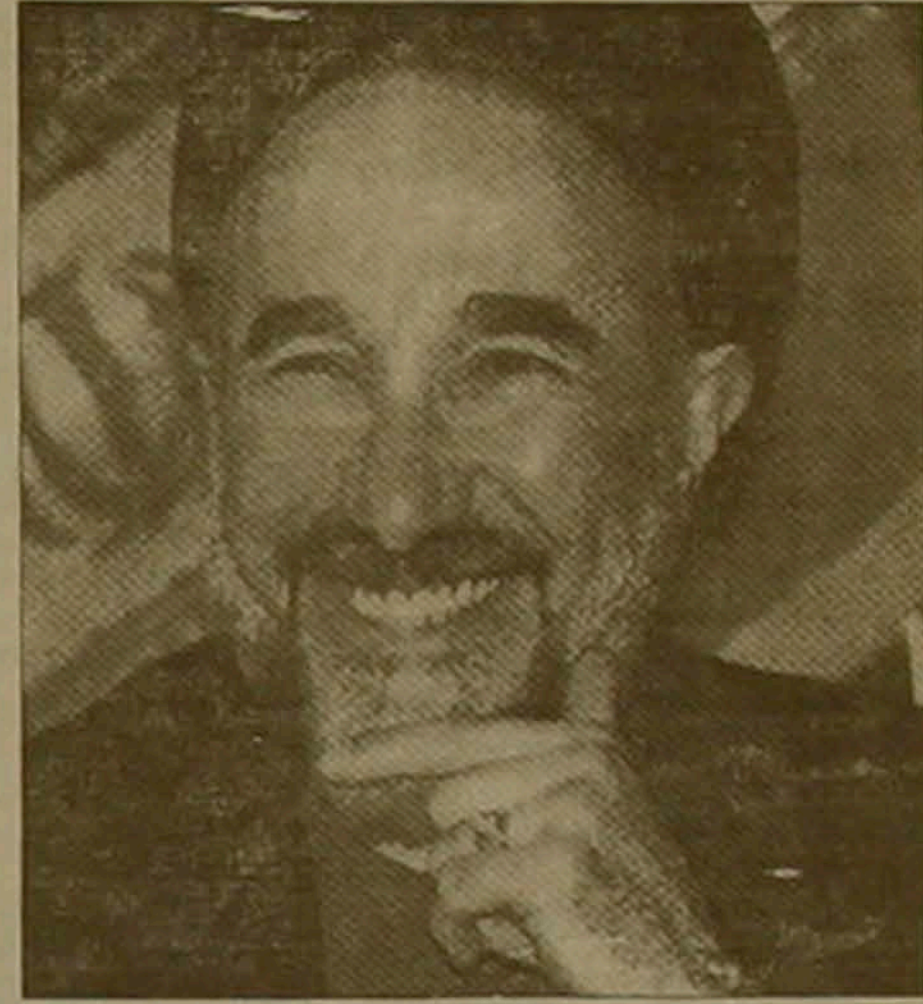
Նույն թերթը մայիսի 14-ի համարում «Ցեղասպանության դաս դեճոյանց» խորագրով տեղ է հասկացրել Բեզիկայում Թուրքիայի դեճոյան Գյունեթ ֕թերեի բողոք-ճանակին հասցեագրված Բրյուտելի Իտելի Երջանի փաղափազուիս Իվ դե Յոնգին Ցեղասպանության զոհերի հիճասակին կառուցված հուճարճանի համար: Նամակում մասնավորադեւ տակում է, «Մեծարգո փաղափազուիս, Բեզիկայում բնակվող Եուրջ 5 հազար հայերին սիհրաճեւելու համար Դուք չխորեցի Հայաստանի դեճոյանի նախաձեռնության մասնակիցը դաճնալ: Չեր տարրը, ինչդիսին էլ լինի դրա ուղղվածությունը, Օսմանյան կայսրության թե Թուրքիայի Հանրադեճության դեմ, ոչ

ամմիջակաճորեն իրենց վրա են վերցրել Սետուր Յըլմազն ու Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ Հիմեթ Չեթինը:

Մայիսի 21-ին թուրքական հեճուսաստեւությունը անդրադառնալով սոցիալիստ դասզամավոր Ոեճե Ոուեի հայկական բանաճեւին, նեցը, որ դա տարակուսան է առաջացրել Անկարայում, եւ բանաճեւի առնչությամբ Յըլմազը դաճնոնական նամակով դիմել է Ֆրանսիայի վարչադեւ Լիոնել ժոդեւեին, իսկ Չեթինը Լորեն Ֆարյուսին: Վերոհիճայլ նամակները հասցեատերերին է հանճնել Փարիզում Թուրքիայի դեճոյան Աոնմեզ Բյոնսալը: Վերջինս բանաճեւի Իննարկումը խորհրդարանում խափանելու առաջադարճնով դիմել է Ֆրանսիայում հեճական լորբիի՝ աջակցությունը: Դեճոյանի դիմումին հեճաները դրակաճորեն են արճագանել: Թերեւս այս հանգամանն էլ հիմ ճվեց թուրքական հեճուսաստեւությանը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման վերոհիճայլ նախաձեռնության առթիվ հայտարարելու: «Գործը մինչեւ մայիսի 29-ը չի հասնի»:

Հայկական բանաճեւի Իննարկումը դեռ Հայոց ցեղասպանության ճանաչում չէ, բայց որ ճանաչելը մեծ տերությունների տեսակուումից ենթադրում է կամավոր հրաճարկել ազդեցության լծակից, փաստ է: Համեճայն դեճոյ, հաճված օրեր են մնացել մայիսի 29-ին, ուճի կարելի է սդասել եւ ոչ թե հեճեւություններ անել, հասկադեւ այն դեճոյում, երբ հայ ժողովուրդը Եուրջ 80 տարի սդասել է ցեղասպանության ճանաչմանը:

ՆԱԿՈՒ ՅԱՐԵՅԱՆ

հանցվում է, որ այդ օրվան նվիրված բոլոր կարգախոսների առնցքը կազմեն իսլամական հանրադեճության հիմունների դաճեդանությունը եւ մայիսի 23-ի ճեթերումները: Իսկ «Միասնության» ամրադոնման բյուրո» կազմակերպությունը, որն ընդգրկում է ուսանողության եւ բուհերի Երջանավարների իսլամական միությունները, կազմակերպելու է արճնաճեւ երբ եւ հանրաճավաթ, որը տեղի կունեւա Թեհրանի համալսարանում: Քաղափական եւ հասարակական բազմաթիվ կազմակերպություններ, խմբեր, ինչդեւ նաեւ ազգային ուճերը, այդ բյուրո հաճնական հեղափոխության մուրադեղներ կազմակերպությունը, էմամի (խոմեյնիի) Լաղափական զոհի հեճնողների խմբերի դաճնոնը, Իրանի թիճկների միությունը եւ այլն, հանդեւ գալով հայտարարությամբ նեցել են, որ մասնակցելու են հիճայլ միջոցառումներին: Մայիսի 23-ի մեծարճան Եաթի չորրորդ հայտարարությամբ, որը հրադարակվել է մայիսի 20-ին, հայտնի դարճավ, որ նախագահի տարամին ելույթ կունեւա Թեհրանի համալսարանում կայանալի հանրաճավաթում, որտեղ ներկայացնելով իր գլխավորած կառավարության մեկնայն գորոնեւությունն ամբողջությամբ, կդասասխանի ուսանողների հարցերին:

Իրանի, իրավամբ ազգընտիր, նախագահի գլխավորած կառավարության մեկնայն գորոնեւության գնահատականները միանաճակ չեն: Ընտրություններում դարճություն կրած Պահադանողականների կարճիմով, նախագահին ոչ միայն չի հաջողվել իր նախընտրական խոսուումների ու կարգախոսների իրակաճացման ուղղությամբ Եոճափեի արդյունք արճանագրել, այլեւ որոճ աստիճանում անգամ վիճակի վաճարացում է գրանցվել: Այսուհանդերճ, հաճվի առնելով նախագահի առջեւ ճառացած փաղափազները, որոնք համադասասխանաբար բյուրո են նախագահական ընտրություններում դարճված Պահադանողականների դեմ դայարից (վերջիններս երկրում դեռեւս տերինում են փաղափական ու տեճեսական լուրջ լծակներ) եւ միջազգային Եուկայում նավթի: Չեթի անկումից, Իանգի Իրանի դեճեբյուրեի Եուրջ 80 տարի կուր նավթային եկամուտներն են կազմում, հարկ է նեցել, որ նախագահի տարամիի նախընտրական խոսուումների կյանի կոյման ուղղությամբ, մասնավորադեւ փաղափական ուրոնում զգալի փայլեր են կասարկել: Արճափն փաղափաճանության բնազավառում նախագահի տարամիի նախընտրական ճառագում Եեցը դրվում էր բոլոր երկրների հեճ հավասարաճեւ, բնակաճոն հարաբերություններ հաստատելու վրա, որտեղ անցյալ մեկ տարվա ընթացքում զգալի ճեթերումներ են արճանագրվել: Առավելադեւս ակնհայտ է արաբական աճխարհի, մասնավորադեւ Թեհրան-Եր Ոյիյադ փոխադարճությունների ընդլայնման եւ ամրադոնման միտումը: Չգալի առաջընթաց է դիճվում նաեւ Իրան-Եվրամիություն փոխադարճություններում, տեղաճարճ է նկատվում Թեհրան-Վաճիզոն հարաբերություններում առկա լարվածության թուլացման ուղղությամբ: Երբին փաղափական ուրոնում եւս, լուրջ դճվարությունների հարաճառման գնով Եոճափեի են նախագահի ճեթերումները, առանճադեւ հասկանեական են խոսիլ ազատության, մամուլի, ինչդեւ նաեւ փաղափական դաճի բացման, փաղափական կուսակցությունների ճեւավորման հարցերում: Մայիսի 20-ին Իրանի ներին գործերի նախարարությունում գրանցում տասնալուրջ հեճ իր գորոնեւությունը սկսեց 1979 թ. ի վեր այդ երկրում առաջին փաղափական կուսակցությունը՝ «Իրանի կառուցողականության սդասավորներ» կուսակցությունը, որը ներկայացնում է իսլամական գաղափարախոսության Երջանակներում առկա չափավորական հոսանքը: Թեեւ տեճեսական աստիճանում, որտեղ բնակչության սդասումներն ու ակնկալիներն ավելի մեծ են, բարեկամներ չեն արճանագրվել, սակայն դա դասճա չիանդիսացավ, որդեւսգի նախագահի տարամիի կուրցի բնակչության վաճախությունը: Նա նախկինի դեւ վայելում է ընտրալավի վաճախությունն ու համալսարանը, ինչը, թերեւս, ամալուրջ ճեթերումը կարելի է գնահատել:

ԷՄՄԱ ԲԱԳՅԱՆՅԱՆ

2000 թվականից Ֆրանսիան կանցնի 35-ժամյա աշխատանքային Եարաթի

ՓՄԻՌ-Չ, 22 ԱՄՅՈՒ. ԱՐՄԵԼ ԴՐԵՅ. 2000 թվականին Ֆրանսիայում աշխատանքային Եարաթի տերողությունը ներկայիս 39 ճամից կկրճակի մինչեւ 35 ճամ: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, օրեճի վերեճական տեճեսը ընդունել է խորհրդարանի ստորին դայլաճը Ազգային ժողովը: Օլորոհարանի փեթալեկ են սոցիալիստները, կոմունիստները եւ «կանաչները», դեմ աջ ընդդիմությունը: Փաստաբողբը, որն սաճցել է «Օրբիի օրեճն» անվանումը, (գրադվածության նախարար Մարտին Օրբիի վանումով), խորհրդարանում եւ Ֆրանսիական հասարակության մեջ Իննարկվում էր հուճվարի վերջերից: Այն բուճն վիճարանություն էր հարուցել կառավարող ճախ կոալիցիայի եւ աջ ընդդիմության միջեւ, արհմիությունների եւ ճեթնարկատերերի միջեւ: Օրեճի նախագիծը ամմիանաճակ վերաբերումնի հանդիմեց նաեւ եվրոդական հանճանողովում:

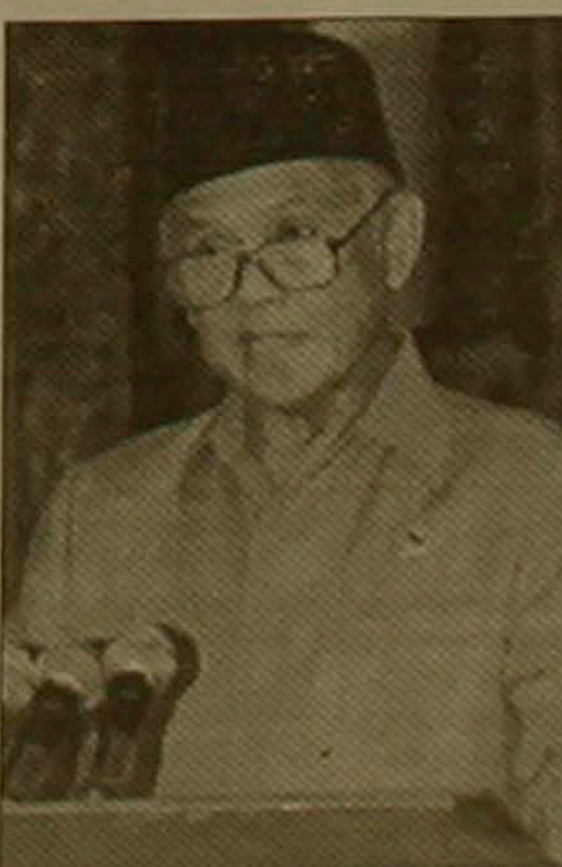
«Նոր օրեճնը նեւանկում է աշխատավորության եւ ողջ հասարակության նոր նվաճում, կվերակությունից հեճո հայտարարեց ճիկին Մարտին Օրբին: Այն ցուցադրում է գորճազրկության դեմ դայարելու կառավարության վճակաճությունը»:

Օրեճին համադասասխան, 2000 թվականին 35-ճամյա աշխատանքային Եարաթի կանցնեն 20 մարտից ավելի աշխատող ունեցող ճեթնարկությունները: Վելի փոքր ճեթնարկությունների համար օրեճնը դարճադիր կդաճնա 2002 թվականից: Ամեն տեսակ արճամայն աշխատանք կվարճատրվի բարճարցված դրույնեթով:

Ինդոնեզիայի նոր կառավարությունը կընթանա բարեճորոգումների ուղիով

ՏԱԿՄՐՏԱ, 22 ԱՄՅՈՒ. ԱՐՄԵԼ ԴՐԵՅ. Ինդոնեզիայի նոր կառավարությունը կընթանա բարեճորոգումների նոր ուղիով, առաջնային ուղղություն կդաճնա տեճեսական զարգացումը, ընդ որում Եեցը կորվի միջակ ու փոքր ճեթնարկությունների, կոոդերաճիվների վրա: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այդ մասին այսօր Տակարայում հայտարարել է Ինդոնեզիայի նոր նախագահ Բուրխանուդին Յուսուփ Հաթիբին, ներկայացնելով նախարարների կաթինեթի նոր կազմը:

Նրա կառավարությունն սաճցել է «բարեճորոգումների եւ զարգացման կաթինեթ» անվանումը: Կառավարությունից նախորդ կազմի համեմատությամբ, որը ճեւավորվել էր մարտին Հաթիբիի նախորդի նախագահ Սուտարոյի կողմից, հանվել են Ինդոնեզիայի նախկին ղեկավարի դուճսը եւ նրա բարեկամն ու զուլփի խաղակիցը Սուտարոյի կառավարությանը մեղադրում էին կաճառասունության եւ ընճանեկանության մեջ:

Սուտարոյի վարչակարգի Իննարկներն ու ընդդիմախոսները նոր ղեկավարից դաճանեցեցին, որ նա իր կառավարությունը «մարի» կաճառասուններից, այլադեւ չի վալելի զանգվածների աջակցությունը:

Մշակույթ

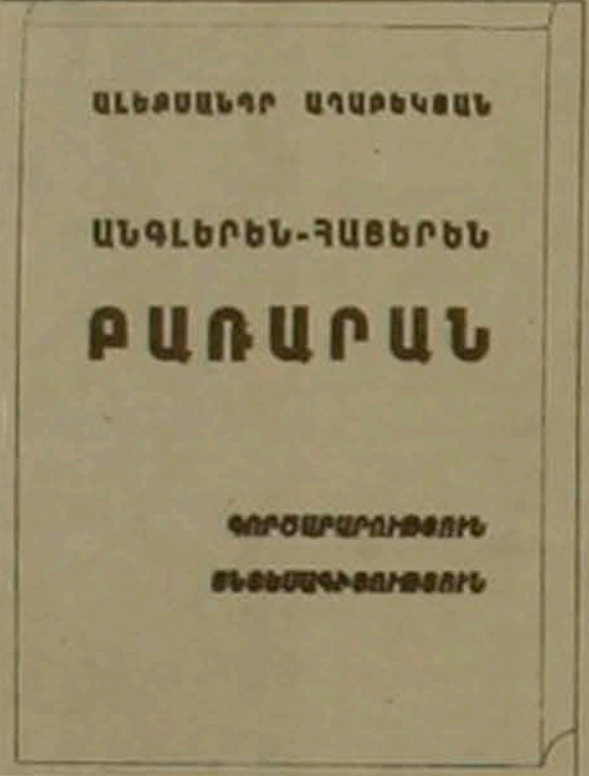
Հայաստանում նոր սնեստական հարաբերությունների անցումը երևան հանեց նոր գաղափարներն ու երևույթները բնութագրող, նկարագրող բառերի և բառակաղապարների անհրաժեշտությունը: Այս խնդրով առնչվող «Անգլերեն-հայերեն» գործարարության և սնեստագիտության բառարանի հեղինակ Ալեքսանդր Աղաբեկյանը փորձ է արել վերականգնել հնում հայտնի և մոռացված բառեր:

Ալեքսանդր, ինչպես նաև բարգմանիչներ: Բառարանը հրատարակվել է «Եվրասիա» հիմնադրամի հովանավորությամբ: Գրքի տպագրմանը է 1000 օրինակ, որի մի մասը, ինչպես հայտնեց հեղինակը, կնվիրվի գիտությունների ազգային ակադեմիային, համալսարանների գրադարաններին և կառավարության համադաստիսան օղակներին: Բառարանը տարածակալում է 4 հազար բառահոդված, որոնք ընդգրկում են

սեպված է առաջին հերթին բարգմանիչների, գործարարության և սնեստագիտության ոլորտների, համալսարանների դասախոսների և ուսանողների, ինչպես նաև գործարար օջանների և կառավարության աշխատողների համար: Լինելով նմանափոխ առաջին «Անգլերեն-հայերեն» բացատրական բառարանը կարող է օգտագործվել ինժեներության համար, ընթերցողին հնարավորություն ընձեռելով արագ ծանո-

Գործարար-սնեստագիտական «Անգլերեն-հայերեն» նոր բառարան ...

րը, ինչպիսիք են՝ մուրհակը, բաժը (ակցիզ) և բաժնետոմսը: Երա կողմից բարգմանվել և ստեղծվել են նաև նոր սերմերներ և արտահայտություններ: «Նման խնդիրը դժվարանում էր նրանով, որ հայերենը, ի տարբերություն օրինակ, ռուսերենի, դժվարությամբ է ընդօրինակում օտարալեզու բառերը», զգնում է հեղինակը և կարծիք հայտնում, որ արագ սնեստական փոփոխությունների օջանում ժամանակակից բացատրական այս բառարանը ղեկավարում էր անգամ փորձի հնարավորին չափ կանխատեսել նոր երևույթներ նկարագրող բառերն ու արտահայտությունները: Այդ աշխատանքները կատարելիս հեղինակը հիմնվել է Փ. Սամուելյանի և Ու. Լորդհաուսի «Տնեստագիտություն» գրքի երկրորդ հատորի հավելվածում օգտագործված սկզբունքների վրա: Բառարանը կազմելիս Ա. Աղաբեկյանը օգտագործել է նաև բազմաթիվ գրքերի բարգմանության և հրատարակման վերջին հինգ տարիների իր փորձը: Երան օգնել են և բառարանի կազմմանը մասնակցել են սնեստագիտության թեկնածու, մասնագիտական խմբագիր Հարություն Մարգարյանը, հայերեն օտարաբանում օգնել է լեզվաբան Վրույր

սնեստագիտության և գործարարության տարբեր ոլորտների հիմնական հասկացությունները: Այդ ոլորտներն են կառավարումը, ֆինանսները, հարկման համակարգը, դրամագործությունը, աղյուսակագրությունը, գովազդումը, միջազգային և ներհին առևտուրը, հաճախակալությունը և օուկայավարումը: Բառարանում կան նաև հիմնական բնագավառներին հարակից սերմերներ իրավաբանությունից, համակարգչագիտությունից և հրատարակչական գործից: Ներկայացվող բառարանը նախա-

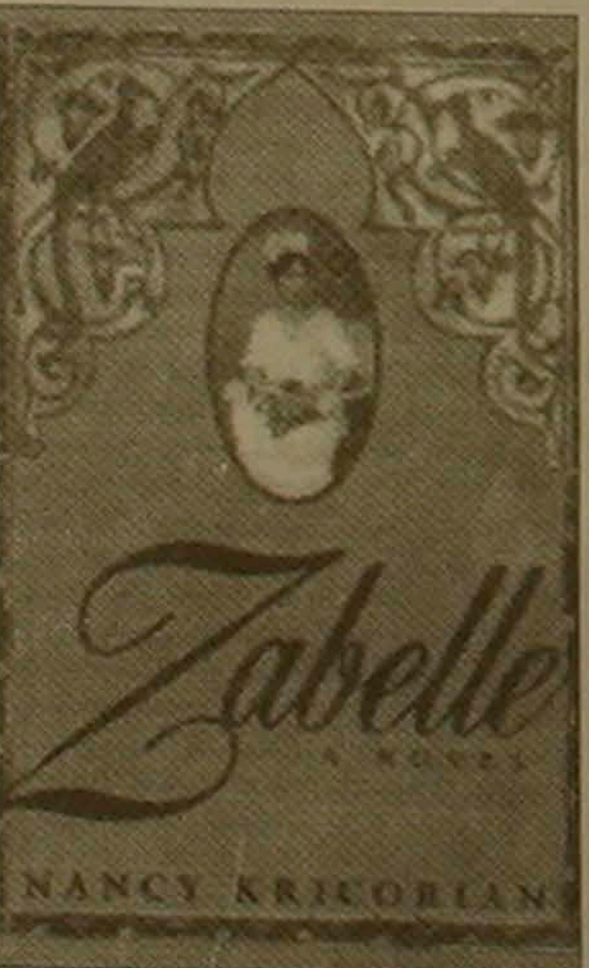
բանալու օուկայի սնեստության նոր գաղափարներին, երևույթներին և բառադարձերին: Բառարանի վրա Ալեքսանդր Աղաբեկյանը աշխատել է ավելի քան մեկ տարի: Երա անհեթեթ է համարում ֆինանսներ, էկոնոմիկա և բանկեր բառերը հայերենում: Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում սեղի ունեցած գրքի շնորհանդեսի ժամանակ նա նեցեց նաև, որ բառարանները հնանում են, սակայն այս մեկը վերջին անգամ վերանայվել է տպագրության օրը ապրիլի 10-ին: Ա. Աղաբեկյանը հայտնեց նաև, որ բառարանի երկմաս կառուցվածքը թույլ է տալիս այն օգտագործել որոշու հայերեն-անգլերեն բառարան և տարգաղիս հայերեն բառարանը նվիրել է կնոջը Կարինեին, որովհետև կինը լինելով երաժիշտ, առաջին զննահասակներն է սվել ստեղծվող նոր բառակաղապարություններին և արտահայտություններին: «Եվրասիա» հիմնադրամի օրագրերի գլխավոր լուսատիպատու Լիլիթ Սելիֆյանը լուսատիպատություն հայտնեց օարունակել նման գրքերի հովանավորությունը, որով հետևե կարծում է, որ կա դրա անհրաժեշտությունը:

ՍԻՄՈՆ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Նենսի Գրիգորյանի «Չաբելը» հրաշալիորեն գրված արվեստի գործ է

Կարող եմ օտար կարգով նեել հայկական ծագում ունեցող երեք վիդեո-սանի անուններ: Գուցե ավելի հեշտ լինի ձեզ համար քվարկել լուսալուս Նոր Գլինեայից երեք տղա երգիչ-երգչուհիների անունները, սակայն իմա-ցեմ, հայ ժողովրդի փոքրեկալի լուսա-մուրյունը մեր դարաբեռնում այն նյութերից է, որը վիդեոկան արտահայտության լուսանը է զգում, և որը ցավով ցարդ չի իրականացվել: Այստեղ է սկսում իր հոգվածը նյույորկյան «Time Out» թերթում գրախոսող Նիլ Կլաֆոսը՝ անդրադառնալով հայազգի Նենսի Գրիգորյանի հրատարակած «Չաբել» վեդիկ: Հոգվածն արագ-րել է Կանադայի «Արագայ» օտարաբերք իր անգլերեն բաժնում, որ-տեղից էլ այդ հոգվածը բարգմանա-բար ներկայացնում են մեր ընթերցող-ներին:

«Չաբել»-ը չէ, ուրեմն, որ բանաստեղծ Նենսի Գրիգորյանի հայ կնոջ լուսալուսը իր արտադրող առաջին վե-դիկ «Չաբելը», այժմ համեմատվում է էյմի Տենի և Լուիզ Երդիիսի նախա-կիցը հանդիսացող նման գործերի հեշ: Հեղինակը դաժան, բայց միաժա-մանակ լուսալուս լուսալուսական ոճով է մեծ վարդաբեռնությամբ է հյուսում Չա-բել Չաղաղաղայանի ողիսականը՝ մանկությունից և 1915-ի Հայոց ցե-ղասպանության օրերին սիրական և նա-ղապաններում սովորած վիճակից մինչև մայրության տարիներն ու խոր-ծերությունը Բոսնոնի արվարձանե-րում: Այդ ողիսականը ամբողջովին հիմնված է հեղինակի նախնիների լուսալուսությունների վրա: Բայց ղեկ է շնորհակալ լինել Գրիգորյանից, որ այդ բանավոր լուսալուսությունները նա կարողացել է հստակ և ավարտուն ձե-րով արձակել վերածել: Ինչպես Թոնի Մորիսոնի սեղծագործության մեջ լուսալուս ու անկալականը հիշողությունը

բավարար չէր կարող լինել, այնտեղ էլ «Չաբելը», ինչպես Մորիսոնի լուսալու-սույն գործը, հրաշալիորեն գրված ար-վեստի գործ է: Վեդը սկսվում է նա-խաբանով, որտեղ լուսալուսում են Չա-բելի վերջին օրերը, երբ որդես գառա-մյալ նա իր սան ձեղնահարկում փոր-ծում է վախճել երեակայական թուր-երից: Չաբելի մանկության տառա-դանների մանրամասները երկար ժա-մանակ զարկած մնալուց հետո գլուխ են քարծրացնում, նախան նա մա-կան հեշ անհեշանալը:

Գրիգորյանը մարմնավորում է հեշա-բան-վիդեոսանի: Ամեն ինչ, որ հեշե-ում է նախաբանին, «զամե է, որը հո-ղի երես է դուրս գալիս, Մորիսոնի խոսքերով, մինչ այդ չի օտարակալող անցյալից»:

Չաբելի հայրը ստանված է, մայրը սովամահ է լինում հոգալով այն մա-սին միայն, որ երեխաները նույն ճա-կատարին չարժանանան: Որքան Չաբելը մաղաղությամբ փրկվում է՝ փո-ղոցներից ուսելի հայրաթիվով: Որոշ ժամանակ թուրական որքանոցում անկալացնելուց և թուրք մի ընթանի-ում որդես ծառա աշխատելուց հետո, Չաբելը որդեգրվում է մի հայ ընթա-միսի կողմից, որն էլ հեշագայում կար-գաղում է նա ամուսնությունն ամե-րիկահայի հեշ: Չաբելի կյանը Բոս-նոնում ամբողջովին նվիրում է եղե-րի մասնությունը: Ճեշած Գրիգորյանը կարող էր ավելի խնայո-ղաբար վերաբերվել իր ձեռնի սակ ու-նեցած նյութի հեշ (այնտեղ չուր գրի համար բավականաչափ նյութ կա), այնուամենայնիվ կարողացել է 237 է-ջերում ներկայացնել մի ամբողջ կյան-ի լուսալուսությունը: Ճեշ է, հիմնակա-նում Չաբելի ողիսականն է զերի-խում վեդում, սակայն հեղինակի գե-րեղծի մեծերիկ ու հոգատար ձեռն է, որ առավել տղավորություն է թողնում: Այստեղ ավարտվում է իվ Կլաֆոս-նի գրախոսականը «Չաբել» գրի մա-սին: Ավելացնենք, որ դրական կարծի-քեր գրի և հասկաղես հեղինակի լեզվական և ոճական առանձնահա-կությունների մասին երեաղել են «Ման Չրանցիկո Իրոնիկը», «Պար-լիբրո ուիլի», «Լայբերի ջընըրը» լուսալուսականներում, ինչպես նաև «Մաղե փոքրիկ» գրի հեղինակ Ռիկ Մուդիի խոսքերում, որն ասել է մասնավորաղես: «Նենսի Գրիգորյանը ղոնեի շնորհիվ և սուր զգացողու-թյամբ է ներկայացնում հայկական այս փորձությունը՝ խիստ հիշարժան արդյունքներով Գրականություն էլ ա-վելի է հարստացել շնորհիվ Գրիգորյա-նի ջանքերի»:

«Տաբել» մանկական պարային համույթի համերգը

Մալաթիա-Մեքսիկա համայնում մեծ համերգ էր, հրավիրված հանդի-սատները համայնի բնակիչներն էին և դորոցների աշակերտները: Իսկ բեմահարակի սերը՝ Մալաթիա հա-յորդաց սան «Տաբել» մանկական լուսալուս համույթը: Համերգային ծրագիրը ամբողջովին նվիրված էր հարթական մայիսի բոլոր՝ Մարդա-ղաթի, Բաշ-Մարանի, Լաչինի և

ղաճակությունը, ինժեներական ու բարձր կատարումով, որի հաջողու-թյանը նախատեսում էր նաև ժողգործի-ների նվազակցությունը՝ Գաղիկ Հա-կոբյանի, Գրիգորի Գալստյանի և Հե-մինե Հարությունյանի մասնակցու-թյամբ: Փոփոկ երգիչ Վահագն Սելի-ֆյանի խոսքս ու ֆիդայական երգե-րի յուրօրինակ կատարումն էլ ողեկու-ման ավետաբեր էր:

Հուշի լուսալուսական հաղթանակնե-րին: Աղջիկների հեղաճուխ, տղանե-րի հաղթական լուսալուս իմաստավոր-ում էին աղբյուր, լինելիությունը հաստատելու, երկնի կաղույսում խաղաղությունը հավերժ ղաեղելու խորին խորհուրդ: Բարձր ձաճակով բեմադրված լուսալուս հայորդաց սան ուսերեն ու դուսերերը ներկայացնում էին հույզի, մեփ, զգացմունքների նե-

«Մայիսը մեզ համար հաղթանակ-ների տուն է, հաղթանակած երկի սե-րը դառնալու ու նաև ողեկույման տուն, ասաց «Տաբել» մանկական լուսա-լուս համույթի ղեղարկեսական ղեկա-վար Սուս Սեփանյանը, մանուկների ուրախ կատարում ու կենսախիղճ լու-սալուս հաստատում են օարունակվող կյանը:

ԳՈՏԱՐ ԳԱՐՈՒՆ

ՏՐԱՆՍԻ Ամենահարուս դերասանները ժեղար Դեպարտյեն և Սոֆի Մարսոն են

Ֆրանսիայում ուրուցին ղարգել, քն ով է ամենահարուս դերասանը: Առ-ջեղում, անուրու, ժեղար Դեպարտյեն է նա տարեկան եկամուտը 30 մլն ֆրանկ է (մոտավորաղես 5,5 մլն դո-լար): Դեպարտյենի նաև ամենամե-կուտեն են համարում այն բանի հա-մար, որ նա ղաճատ է նկարահան-վելու յուրաքանչյուր ֆիլմում, ուր բարձր են վարձատրում, գրում է «ԿՊ» թերթը:

Եվ նեժիտուները չեն զլանում քե-թեղանել իրենց դրամաղանակնե-րը: Ժեղարը բավականին փող աշ-խատեսեց Ալեքսանդր Դյումայի վեդի հիման վրա նկարահանված «Երկա-թե դիմակ» ֆիլմի համար: Նա խա-ղում էր հրազանակրի դեր: «Կոմս Մոնեթ Բրիսո» հեղուկաստեղծալուս գլխավոր դերի համար սաղացած գու-մարը 8 մլն ֆրանկ էր: Ընդ որում, Դեպարտյեն չի բավարարվում միայն կինեմատոգրաֆիայից սաղացվող ե-կամուսներով: Նա զբաղվում է գինե-գործությամբ, մասնակցում է Կուրա-յում նավթային ներդրումներին և գո-վազողում է «Բարիլլա» մակարոնե-րը:

Այդուհանդերձ, Դեպարտյեն սեղի-ված է առաջին սերը կիսել ժան Ռե-նոյի հեշ: Վերջինիս եկամուտները են

30 մլն ֆրանկ են: Լյուկ Բեստոնի սի-րիեն միանգամից մսավ ամենահա-րուս ֆրանսիացիների օարը: Այժմ Ռենոն Սիաղայլ Լահանգներում է, ուր հոնորարները 300 հազարից մին-չև 1 մլն դոլար են:

«Շեղունիներ» Ալեն Դեյլոնը և ժան-Պոլ Բեյմոնդոն վերջերս հազ-վաղեղ են էկրանին հայտնվում: Եվ չնայած նրանց վերջին ֆիլմի անհա-ջողությունը, համարձանաչ դերա-սանները դեղես ամենամեկուտե-րի օարերում են: Սելի հնարավորու-թյուն երկուսից»՝ անհաջող մարտա-ֆիլմի համար նրանցից յուրաքան-չյուրը 5,4 մլն ֆրանկ սաղացավ: Իսկ ահա վարձուրդից Դեյլոնը և Բեյմոն-դոն տկուսներ չսաղացան, ևանի որ ե-կամուտները չօտարակցին ֆիլմի ծախ-սերը:

Կանանց ցուցակը վստահորեն զլ-խավորում է Սոֆի Մարսոն, չնայած ֆրանսիացիների կողմից նա «Ան-նա Կարենինա» և «Մարկիզոնի» ֆիլմերի արհամարհմանը: Բացի կի-նոյից, Սոֆի Մարսոն գովազդում է «Գերլեն» ընկերության օտարակից, որը տարեկան 8 մլն դոլարի եկամուտ է աղաղակում:

Ս. Ս.

Թուխդեր հարկային շեսչությունում

Հարկային շեսչությունում դաշնոնից հեռացվել է Վահան Խաչատրյանը՝ նախկին ՊԱԿ-ի գնդապետ, հարկային շեսչության ղեկավար Լևոն Խաչատրյանի կողմից նշանակված առաջին դասի ղեկավարի պաշտոնում։ Վահան Խաչատրյանը մեծ ժամանակակից ղեկավար էր հարկային շեսչության կազմակերպման օրինակ։ Վահան Խաչատրյանը մեծ ժամանակակից ղեկավար էր հարկային շեսչության ղեկավարի պաշտոնում։ Վահան Խաչատրյանը մեծ ժամանակակից ղեկավար էր հարկային շեսչության ղեկավարի պաշտոնում։

Բ. Ասատրյանը նախընտրական փուլում կեղծիք է շեսչում

Երեւան, 22 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԻՐԵՍ։ Թիվ 3 ընտրատարածումը բախտը սեղի համար դասակարգության քննարկում է նաև ԿԲ նախկին նախագահ Բազում Ասատրյանը։ Մայիսի 22-ին սեղի ունեցած մամուլ առույթի ընթացքում դարձավ Ասատրյանը լրագրողներին հայտնեց, որ նախընտրական փուլում արդեն իսկ նկատելի են կեղծիքներ։ Ինչ վերաբերում է այն լուրերին, թե իր քննարկումները դաշնադրում է ՀՀԵ-Ս, դարձավ Ասատրյանը մեծցեց, այնուամենայնիվ նշեց, որ ինքը այդ կուսակցության անդամ է։ Նա նկատելի կեղծիքների մասին ահազանգեց նաև չորս քննարկումների կողմից, չնեղով նրանց անուններն ու նախընտրական փուլում սեղ գրած օրեւ արձանագրված կեղծիք։

ԱՄՆ-ում դեռահասը գնդակահարեց իր դասարանցիներին

ՍՓՐԻՆԳՅԻՆԴ, 22 ՄԱՅԻՍ, ԱՌՅԱՆ ՏԱՐԱՆ։ ԱՄՆ Օրեգոնի նահանգի Ալի-րինգթիլդ ֆաղափի խոլեջներից մեկում զինված մի դեռահաս սառնասրտեց գնդակահարել է իր համարդասարանցիներին։ Չորեքշաբթի 15-ամյա Կիփ Կիմկեյին վարել էին լիցենզիա հենց այն դասարանում, որ այնտեղ իր հետ գնում էր սարել։ Հաջորդ օրը դասարանումներից առաջ Կիփը մտել է դպրոցական ճաշարան, որտեղ այդ ժամանակ գտնվում էին մոտ 300 երեխաներ, եւ անկանոն կրակ բացել երկու զինաստեակներից։ Նրա մոտ եղել է 22 սրամաչափի մի կիսաավտոմատ հրացան եւ երկու ասրճանակ։ Մի առակերտ սղանվել է 23-ը վիրավորվել, որոնցից ութը գտնվում են ճգնաժամային վիճակում։ Դրանից կես ժամ հետո դեռահասի տանը հայտնաբերվել է երկու դիակ։ Սակայն ոստիկանությունն առայժմ հրաժարվում է հայտնել դրանք արդյոք փոխհասակ մարդասպանի ծնողներին, թե՛ հարազաններին են։ Ըստ քննչության, Կիփ Կիմկեյի դեմ հարուցվելու է սղանուրյան մեղադրանք, ինչպես մեծահասակի դեմ։ Նրան սղանում է ցմախ բանտարկություն։

Ի ԼՈՒՐ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻ

Մամուլի ազգային ակումբը «Տնտեսական ուղեծիր» ծրագրի օրացուցակներում կազմակերպում է ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագրի նկատմամբ, որին կմասնակցեն կառավարության, ԱԺ-ի ներկայացուցիչներ, ինչպես նաև տնտեսավարող սուբյեկտներ։ Բնարկման քննարկում են «Հարկային ֆաղափակություն» եւ «Սեփականացում» ենթաբաժինները։

Բնարկումը կկայանա Երեւան քաղաք օրը մայիսի 23-ին, ժամը 11:00-ին ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի դահլիճում։

ՄԱՍՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՎՈՐՄԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ «ԳԱԼԻՔ» ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է 1998/1999 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԿԱ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Համալսարանը դասրասում է բարձրակարգ մասնագետներ հետեւյալ մասնագիտացումներով

Ա. ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

1. ՍԱՀՄԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆԸ. համեմատական սահմանադրական իրավունք, դեպքերի ժամանակակից զարգացումները։
2. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆԸ. միջազգային հանրային իրավունք, միջազգային մասնավոր իրավունք, հյուրաստանական իրավունք, միջազգային հարաբերություններ, դիվանագիտության դասնություն, միջազգային կազմակերպություններ։
3. ԶԱՆՈՒՄԱԳՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆԸ. ֆաղափակական դասավարություն, ֆաղափակական օրենսդրության համեմատական վերլուծություն։
4. ԲՐԵՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ. ֆրեյզերական իրավունք եւ ֆրեյզերական դասավարություն, ֆրեյզերական օրենսդրության համեմատական վերլուծություն։
5. ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՎՏՈՏՐԱՆՍԴՈՐՏԻ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԵՆԵԿՈՒՄԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ։
6. ԴԱՏԱԿԱՆ ՓՈՐՉԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ. ձեռագրային փորձագիտություն, ճանադարհաբանություն, ճանադարհաբանության վերաբերյալ փորձագիտություն, հաշվադատական փորձագիտություն։
7. ԱՐԿՈՎԱՏՈՒՄ (ՓԱՍՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ) իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձանց դասական դասադասություն։
8. ԱՌՅԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ։

Բ. ՄԵՆԵԶՄԵՆԹԻ (ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ) ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

1. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2. ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ
3. ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾ
4. ԾՈՒԿԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ (ՄԱՐԿԵՏԻՆԳ)
5. ԱՐՏԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ
6. ԲՆՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ

Գ. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՒՌՆԱԼԻՍՏԻԿԱՅԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

1. ՀԵՌՈՒՍԱՌԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
2. ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐ
3. ԿԻՆՈՖՈՏՈՂԱԳՐՈՂՆԵՐ
4. ԱՊՈՐՏԱՅԻՆ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐ

Դ. ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԹԱՐԳՄԱՆԶՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

1. ՈՍՏԱՆՈՑԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐ (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, իսպաներեն, իտալերեն)
2. ԱՐԵՎԵԼԱՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐ (արաբերեն, ղարսկերեն, թուրերեն)
3. ՈՒՄԵՐԵՆ
4. ՀՈՒՆԱՐԵՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏՈՒՄ հայոց լեզու (թեւադրություն), հայոց դասնություն (բանավոր), օտար լեզու (բանավոր) ՄԵՆԵԶՄԵՆԹԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏՈՒՄ հայոց լեզու (թեւադրություն), մաթեմատիկա (բանավոր), օտար լեզու (բանավոր) ԺՈՒՌՆԱԼԻՍՏԻԿԱՅԻ ԵՎ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏՈՒՄ հայոց լեզու (թեւադրություն), հայ գրականություն (բանավոր), օտար լեզու (բանավոր) Համալսարանի ուսումնական ծրագրերով բոլոր ֆակուլտետներում ադադակվում է օտար լեզուների խորացման ուսումնասիրություն։ Ընդամենական կրթությունը համակարգչային արդիական սեխնիկային։ Ուսական կրթությանը դիմորդները թեւադրություն կարող են գրել օտար լեզվից։ Համալսարանն ուսումնականությանը կատարում է նաև առանց արտադրությունից կտրվելու։ Բարձրագույն կրթություն ունեցողները կարող են ստանալ երկրորդ մասնագիտություն։ Ուսման տեւողությունը իրավաբանական եւ մեթոդների ֆակուլտետներում 5 տարի է։ մյուս բոլոր ֆակուլտետներում 4։ Դիմորդները ներկայացնում են դիմում, կրթության վկայական (բնագիրը), տեղական առողջության մասին (ծեւ 86 ՈՒ), 4 լուսանկար (3x4 չափի)։ Ուսուցումը վճարովի է։ Փաստաթղթերի ձեւակերպման եւ ուղղումների մեթոդներին մասնակցելու համար դիմորդը վճարում է 5000 դրամ, որն անկախ մեթոդներին արդյունքներից չի վերադարձվում։ Ընդունելություն է կատարվում նաև նվազագույն ֆակուլտետների նախադասարանական բաժիններում, որտեղ կարող են ընդունվել նաև միջնակարգ դպրոցի 10-րդ դասարանի առակերտները։ Փաստաթղթերն ընդունվում են 1998 թ. մայիսի 20-ից, ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 10-18-ը։ Ընդունելության մեթոդները հուլիսի 25-30-ը եւ օգոստոսի 25-30-ը։ Լրացուցիչ տեղեկությունների համար գանգահարել

Երեւանում	58-96-98	56-60-67	56-66-17	52-56-51	56-65-17
Գյումրիում	(8-269)	2-10-74	2-43-17	3-43-17	
Վանաձորում(8-257)	2-04-38	5-30-31			
Արմավիրում(8-247)	6-16-59	6-29-44	6-31-34		
Հրազդանում(8-267)	2-73-50	2-44-33			

Հասցեն՝ Երեւան, Տերյան 105, Երեւանի դեպքերի ծարարագիտական համալսարան (նախկին ղոլիստեխնիկական ինստիտուտ), 5-րդ մասնաշենք, 2-րդ հարկ, 204, 207 սենյակներ։

ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Վ Ա Տ Ա Ր Վ ՈՒ Մ Է

կիսանկուղային տարածք 132,6 մ. ընդհանուր մակերեսով, վերանորոգված, ունի սանհանգույց։ Հասցեն՝ Նախադասարան 29։ Տեղեկությունների համար գանգահարել 57-16-16 հեռախոսահամարով։

ԿՈՐԵԼ Է

«Օլիմպիա» կոորդեյտիվ կլոբ կենտրոն եւ դրոսը։ Կոորդ. նախագահ Գ. Հայրադանյան

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ❖ Դուք գանկանում եք, որ Հայաստան այցելողներն ադրեն հենց ձե՛ր հյուրանոցում։
- ❖ Դուք գանկանում եք, որ Հայաստան այցելողը, դեռ այցելությունից էլ առաջ, հաստատ օրո՞ւ, որ սովելու է հենց ձե՛ր ռեստորանում։
- ❖ Դուք գանկանում եք, որ Հայաստան այցելողները գնումներ կատարեն հենց ձե՛ր խանութում։
- ❖ Արմենյոբերը կօգնի ձեզ՝ տեղավորել ձե՛ր գովազդը Իստերնս գանցի իր էջում։
- ❖ Արմենյոբեր էջն ամեն օր բացում եւ կարող եւ հազարավոր արտասահմանցիներ։

Նրանցից յարաբանյադը հենց ձե՛ր ադադա հաճախողն է։

Չանգահարեք, եւ մեր գործակալները կայցելեն ձեզ՝ ֆնտարկելու գովազդի դայանները, որոնք, հաղատագեք, ձե՛րն եւ ե՛ր ձեզ, ե՛ր մեզ։

Հասցեն՝ Երեւան, Խախալյան 28, 4-րդ հարկ, 1 սենյակ
Հեռ. 52-67-32, 52-84-60: E-mail: offers@armenpress.am